
Zpozdilé dějiny Japonska

Zpozdilé dějiny Japonska

LIDOVÉ NOVINY

Na letošním knižním veletrhu Svět knihy vrhlo nakladatelství Fighters Publications na trh další titul s japonskou tematikou – Dějiny Japonska od australských autorů R. H. P. Masona a J. G. Caigera. Dílo je standardně opatřeno doslovem, bibliografií a rejstříkem pojmů.

Jde již o třetí obsáhlejší dějiny Japonska, které vycházejí česky, což je potěšující zpráva. Co nového kniha přináší? Podtitul říká, že se jedná o nové, přepracované vydání. V předmluvě k „upravenému“ vydání se však nedozvíme víc, než že koncepce je z přelomu 60. a 70. let, točí se kolem nabídky na australských univerzitách a že podnětem k úpravám textu (rozuměj přepracování) byl překlad textu do maďarštiny, časově blíže nespecifikovaný. Upravený maďarský text byl použit pro nové anglické vydání... Toto bohužel není vtip. Dílu navíc úplně chybí úvod, kde by autoři vysvětlili své pojetí tématu, v předmluvě k prvnímu vydání se pouze říká, že autoři mají volnou ruku, že pochopili důsledky tradic a že „moderní“ dějiny chápou v kontextu dlouhodobých dějin.

Dílo je členěno na čtyři období podle standardní chronologie a končí okupací Japonska. Doslov není doslovem v pravém slova smyslu, ale jakýmsi pokusem sdělit na třinácti stranách něco o poválečném Japonsku. Jistě, pokud nejde o víc než o pochopení moderních dějin v kontextu dlouhodobých dějin, pak to dává smysl. Ovšem přijít s tímto pojetím dějin v současnosti na trh je poněkud zpozdilé. Otázky, které jsou dnes v oblasti japonských dějin aktuální a o nichž se píšou monografie, jsou úplně jiného rázu – rozhodně se týkají spíš pochopení a interpretace než sumírování fakt.

Zhroucení, na které se nedostalo

Vnitřní záložka slibuje čtenáři četbu o „zhroucení bublinové ekonomiky na počátku 90. let 19. stol.“, ale zřejmě se jedná o podivné nedorozumění: jednak proto, že k onomu zhroucení došlo o století později, jednak proto, že se to zřejmě do rozsahu knihy nějak nevešlo... Podobných šotků se sice v díle najde dost, mnohem více však vadí závažné formulační nepřesnosti. Jeden příklad za všechny ze strany 264: „...jedním z prvních činů vlády Meidži bylo garantování stávajících dohod a jejich očekávané přepracování“. Zde je patrně řeč o tzv. hnutí ze revizi nerovnoprávných smluv, které byly zemi vnuceny těsně před svržením šógunátu.

Dílo místy přináší zajímavé doplňující informace – například plné znění některých podstatných dokumentů, a věnuje se též tématům z hlediska historie buď okrajovým či zajímavým – literatuře, hudbě, dramatu... Jeho jazyk se však bohužel vymyká běžným standardům. I když překladatelce (ne)lze odpustit neznalost historických pojmů („loajální pánové ze západních knížectví“ byla prostě knížata, vysoká vojenská šlechta), zmatené a nejasné formulace, anglicismy a neobratnosti jsou bohužel velmi četné. Celkový přínos monografie je problematický. Sice přináší ojedinělé nové poznatky, ale těm chybí přesnost a vnitřní souvislost, která by z nich sestavila přehlednou a plastickou mozaiku. Úvodní moudro z Talmudu „nikdo nechce, abyste dílo dokončili, ale není vám dovoleno opustit je,“ by možná v tomto případě sneslo dodatek „ale dobře si rozmyslete, do kterého díla se pustíte“.